

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/218/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4214207615
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4214207615.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s. r. o., so sídlom Brno, Zábrdovice, Příkop 843/4, Česká republika, IČO: 26 429 705, proti žalovanému: R. M. nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XX, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.200,13 eura s príslušenstvom a zmenkovej odmeny 4 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Komárno zo dňa 6. septembra 2016 č. k. 13C/91/2014-83 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania potvrdzuje.

Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie 0,19% úroku denne zastavil, žalobu v celom rozsahu zamietol a rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami čl. 2 ods. 1 a článku 3 ods. 1, čl. 19 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009 a uviedol, že žalobca doručil súdu vyplnené tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Uvedeným návrhom si uplatnil voči žalovanému pohľadávku na zaplatenie zmenkovej sumy vo výške 1.200,13 eura s 0,25% zmenkovým úrokom denne zo sumy 1.200,13 eura od 04. 06. 2010 do zaplatenia a so 6% úrokom ročne zo sumy 1.200,13 eura od 06. 09. 2010 do zaplatenia, ako aj nárok na zmenkovú odmenu vo výške 4 eur. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že ako indosatár nadobudol všetky práva zo zmenky, ktorú žalovaný vystavil dňa 16. 12. 2009 na zmenkovú sumu 1.200,13 eura, pričom sa zaviazal zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa nielen zmenkovú sumu, ale aj zmenkový úrok 0,25 % denne od 04. 06. 2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenková listina je opatrená aj doložkou „bez protestu“, preto indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, pričom vystaviteľ nič nezaplatil. Žalobca za dôkaz označil uvedenú zmenku. Vzhľadom na právnu úpravu § 79 ods. 3 a 4 OSP účinnú od 23. 12. 2015, ako aj § 372y OSP v znení účinnom od 23. 12. 2015, súd uznesením zo 04. 02. 2016 v súlade s § 43 ods. 1 OSP vyzval žalobcu na doplnenie návrhu, ktorým si uplatňuje nárok zo zmenky a opísal skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou, aby bol zřejmý dôvod vystavenia zmenky; v prípade, že ide o zabezpečovaciu zmenku, aby bol špecifikovaný záväzok, ktorý mal byť v danom prípade zmenkou zabezpečený a v prípade, že ide o zmenku na platenie, bol špecifikovaný záväzok, ktorý mal byť zmenkou splnený; pokiaľ v danej veci bola zmenka vystavená na zabezpečenie, resp. splnenie

záväzkov z písomnej zmluvy, je potrebné predložiť aj záväzkovú zmluvu a zmluvu o vyplňacom oprávnení, ako aj ďalšie listiny potrebné na uplatnenie práva zo zmenky, lebo ak nebude dokázaný opak, bude platiť, že nárok zo zmenky proti žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou; vyjadril sa k prípadnej aplikácii § 3a zákona č. 191/1950 Sb. v znení účinnom od 23. 12. 2015. Žalobca v podaní z 19. 02. 2016 vytkol konajúcemu súdu postup mimo režimu Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, keď aplikuje prednostne vnútroštátne právo. Ďalej uviedol, že si uplatňuje majetkové práva zo zmenky, a nie z pohľadávky, pričom zmenkové informácie preniesol do návrhu na uplatnenie pohľadávky. Disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny. V závere svojho podania sa žalobca venoval právnej argumentácii v súvislosti s európskym konaním vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Súd citoval spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejneného v Zbierke stanovisk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 8/2015 pod číslom 93. Uviedol, že žalobca pôvodne žiadal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie úroku vo výške 0,25 % denne zo zmenkovej sumy vo výške 1.200,13 eura od 04. 06. 2010 až do zaplatenia. Podaním doručeným súdu dňa 23. 12. 2015 žalobca zobral žalobu v časti o zaplatenie 0,19% zmenkového úroku denne späť, a tak súd v súlade s § 145 ods. 2 CSP konanie v rozsahu čiastočného späťvzatia žaloby zastavil. Súd vykonal vo veci dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi obsah súdneho spisu a zmluvou o úvere č. 400700211, ktorú dňa 16. 12. 2009 uzavrel žalovaný ako dlžník s veriteľom - POHOTOVOSTĚ, s. r. o., keď s poukazom na citované spoločné stanovisko kolégii Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je súd oprávnený preskúmať nielen formálne, obsahové náležitosti zmenky, ale aj úkon, v ktorom má žalobcom uplatnený nárok základ, t.j. úverovú zmluvu. Žalobca spolu s návrhom doručil súdu listinu - zmenku - vystavenú vo M. V. dňa 16. 12. 2009 na zmenkovú sumu 1.200,13 eura k číslu zmluvy 400700211. Podľa tejto zmenky sa žalovaný ako vystaviteľ zaviazal za túto zmenku pri predložení na rad: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. zaplatiť sumu 1.200,13 eura a zmenkový úrok 0,25 % denne od 04. 06. 2010. V uvedenej listine je uvedený aj text „Splatné: POHOTOVOSTĚ, s. r. o. ....“ bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Vystaviteľ je na zmenke identifikovaný krstným menom a priezviskom, pričom v zmenke je uvedená aj adresa trvalého bydliska vystaviteľa a jeho rodné číslo. Na zmenke je podpis vystaviteľa. Súd skúmal predloženú zmenku ako cenný papier, teda, či žalobcom predložená zmenka spĺňa náležitosti zákona č. 191/1950 Zb. a či je platnou zmenkou. Námietky zo strany žalovanej uplatnené neboli. Z obsahu listiny predloženej žalobcom a označenej zmenka, na základe ktorej sa žalobca domáha uplatnených nárokov, súd zistil, že sa jedná o vlastnú zmenku, pretože obsahuje všetky náležitosti požadované čl. I § 75 zákona č. 191/1950 Zb. Označenie zmenka je zahrnuté do vlastného textu listiny a je vyjadrené v jazyku, v ktorom je táto listina spísaná; nachádza sa v nej bezpodmienečný sľub zaplatiť určitú peňažnú sumu, je v nej uvedený údaj zročnosti, údaj miesta, kde sa má platiť, meno toho, na rad koho sa má platiť, listina taktiež obsahuje dátum a miesto vystavenia zmenky, a napokon, podpis vystaviteľa. V zmenke je pripojená doložka „bez protestu“, ktorá v zmysle čl. I § 46 citovaného zákona zbavuje majiteľa zmenky povinnosti, aby na zachovanie svojich postihových práv dal urobiť protest pre neplatenie, teda dal zistiť verejnou listinou odopretie platenia. S poukazom na čl. I § 33 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. v danej veci ide o zmenku vystavenú na videnie, teda o tzv. vistazmenku. Táto skutočnosť vyplýva z textu zmenkového vyhlásenia žalovanej, ktorá sa zaviazala zmenkovú sumu zaplatiť pri predložení. Takáto zmenka je podľa ustanovenia čl. I § 34 ods. 1 citovaného zákona zročná pri predložení, pričom zároveň platí zákonná lehota, že zmenka musí byť na platenie predložená do jedného roku od dáta vystavenia, pokiaľ nie je vystaviteľom určená dlhšia lehota tak, ako to v danej veci urobila žalovaná (doložka „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“). Zmenka bola prevedená indosamentom (rubopisom) z pôvodného majiteľa - indosanta - zo spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o. na žalobcu. Indosament spĺňa náležitosti vyžadované čl. I §§ 12 a 13 zákona č. 191/1950 Zb.. Je bezpodmienečný, nie je teda viazaný na žiadnu podmienku, je napísaný na zmenku, v tomto prípade konkrétne na jej rub a je indosantom podpísaný. Zo zmluvy o úvere č. 400700211 predloženej súdu spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s. r. o., súd postupom podľa § 295 CSP zistil, že dňa 16. 12. 2009 uzavrela spoločnosť POHOTOVOSTĚ, s. r. o. so žalovaným na predtlačenom formulári Zmluvu o úvere č. 400700211 (ďalej len „zmluva o úvere“), v ktorej sa uvedená spoločnosť zaviazala poskytnúť žalovanému ako dlžníkovi úver v sume 500 eur a žalovaný sa zaviazal zaplatiť veriteľovi túto sumu zvýšenú o poplatok 484 eur s tým, že celkovo zaplatí sumu 984 eur v 12 mesačných splátkach po 82 eur, počnúc dňom 20. 01. 2010. V uvedenej zmluve o úvere absentuje údaj o ročnej úrokovej sadzbe (§ 4 ods. 2 písm. h/ zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009), absentuje údaj o termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 4 ods. 2 písm. i/ zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009), absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov - „RPMN“ (§ 4 ods. 2 písm. j/

zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009), ako aj údaj o priemernej hodnote RPMN (§ 4 ods. 2 písm. k/ zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009), či o konečnej splatnosti úveru (§ 4 ods. 2 písm. g/ zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009). Zo spomenutej úverovej zmluvy č. 400700211 vyplýva, že pri jej uzatváraní bol žalovaný v postavení spotrebiteľa, keďže z činnosti súdu je známe, že spoločnosť Pohotovosť, s. r. o. mala v predmete svojej činnosti aj poskytovanie úverov z vlastných zdrojov. Je zrejmé, že sa jedná o spoločnosť Pohotovosť, s. r. o. vopred pripravenú formulárovú (typovú) zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom na rube tlačiva zmluvy sú uvedené Všeobecné podmienky poskytnutia úveru. Zmluva o spotrebiteľskom úvere je zmluvným typom s osobitnou právnou úpravou v zákone č. 258/2001 Z. z., ktorý je k ustanoveniam Občianskeho zákonníka s podrobnou úpravou spotrebiteľských zmlúv od 01. 04. 2004 predpisom lex specialis a podľa názoru konajúceho súdu ide aj v prípade spotrebiteľského úveru o spotrebiteľskú zmluvu. Uvedené znamená, že pokiaľ určité otázky nie sú výslovne upravené zákonom č. 258/2001 Z. z., použijú sa na ich riešenie príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka, vrátane všeobecných ustanovení o záväzkoch. Nakoniec aj podľa § 54 ods. 1 veta prvá OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona (Občianskeho zákonníka) v neprospech spotrebiteľa. Súd teda vzťah účastníkov úverovej zmluvy posudzoval ako záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy podľa § 53 a nasl. OZ v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy a podľa zákona č. 258/2001 Z. z. Pre absenciu podstatných údajov (§ 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/, k/ zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom od 01. 08. 2008) zmluvy o spotrebiteľskom úvere je úverová zmluva uzavretá medzi spoločnosťou POHOTOVOSŤ, s. r. o. a žalovaným na predtlačenom formulári Zmluvy o úvere č. 400700211 dňa 16. 12. 2009 bezúročná a bez poplatkov, s poukazom na § 4 ods. 3 posledná veta citovaného zákona. Vzhľadom na ustanovenie bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru (dohoda o vyplnení zmenky), ako aj vzhľadom na zhodu čísla uvedeného na zmenke s číslom zmluvy o úvere, zhodu údajov o vystaviteľovi a pôvodnom remitentovi zmenky s údajmi o veriteľovi a dlžníkovi v zmluve o úvere a na zhodu dátumu vystavenia zmenky s dátumom podpisu zmluvy o úvere, súd dospel k záveru, že zmenka bola ako blankozmenka vystavená žalovaným ako zabezpečovacia zmenka k zmluve o úvere. Súd vykonaným dokazovaním dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky z bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru je neplatná podľa § 39 OZ, lebo táto dohoda je v priamom rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009, najmä keď podľa uvedenej dohody zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky, pričom zmenkovú sumu vyplní na zmenke remitent. Teda uvedená dohoda nerešpektuje obmedzenie pri vyplnení zmenky vyplývajúce z § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009, keď spoločnosť POHOTOVOSŤ, s. r. o. v súvislosti so zmluvou o úvere zo 16. 12. 2009 č. 400700211, na základe ktorej žalovaný čerpal bezúročný a bezpoplatkový úver vo výške 500 eur, vyplnil na blankozmenke vystavenej žalovaným dňa 16. 12. 2009 zmenkovú sumu až vo výške 1.200,13 eura. Keby uvedená Dohoda o vyplnení zmenky aj rešpektovala ustanovenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009, podľa odôvodnenia rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 23564/09 zo dňa 18. 03. 2010 zmenková suma vo výške 1.200,13 eura prevyšuje žalovaným čerpaný bezúročný a bezpoplatkový úver vo výške 500 eur. Potom aj úkon vyplnenia blankozmenky vystavenej žalovanou spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. je neplatným právnym úkonom podľa § 39 OZ pre rozpor takéhoto úkonu vyplnenia s § 4 ods. 4 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009. Keby uvedená Dohoda o vyplnení zmenky aj rešpektovala ustanovenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom do 31. 12. 2009, žalobca v konaní ani nepreukázal, že zmluvná podmienka - dohoda o vyplnení zmenky z bodu 14 všeobecných podmienok poskytnutia úveru - bola v danom prípade individuálne dohodnutá so žalovaným, najmä keď táto dohoda je uvedená vo vopred spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. pripravenom formulári tlačiva všeobecných podmienok, bez možnosti žalovaného túto podmienku ovplyvniť. Žalobca individuálnosť dohody o vyplnení zmenky vo formulárovom tlačive všeobecných podmienok spoločnosti Pohotovosť, s. r. o. nepreukázal. S poukazom na § 53 ods. 3 OZ je aj v tejto spotrebiteľskej veci daná zákonná domnienka, že zmluvné dojednania medzi spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dohodnuté, pokiaľ dodávateľ nepreukáže opak. Žalobca v danom prípade opak nepreukázal, a tak súd konštatoval, že žalovaný štandardný formulár úverovej zmluvy spoločnosti Pohotovosť, s. r. o. ako dodávateľa v spotrebiteľských zmluvách, na rube ktorého sa nachádzajú všeobecné podmienky poskytnutia úveru, podpísal dňa 16. 12. 2009 bez možnosti ovplyvniť vopred pripravený text na predtlačí štandardného formulára, s vopred určenými podrobnými podmienkami a nemožnosťou ich zmeny žalovaným, čo nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Uvedená dohoda o vyplnení zmenky navyše nie je ani zmluvnými stranami na znak súhlasu podpísaná a podľa textu zmluvy o úvere z 16. 12. 2009

všeobecné podmienky poskytnutia úveru nachádzajúce sa na zadnej strane formulára zmluvy o úvere nie sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy. Z činnosti súdu je známe, že spoločnosť Pohotovosť, s. r. o. dohodu o vyplnení zmenky používala vo všetkých všeobecných podmienkach poskytnutia úveru. Vzhľadom na nemožnosť žalovaného ovplyvniť text uvedených všeobecných podmienok s dohodou o vyplnení zmenky, súd túto dohodu považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku aj podľa § 53 ods. 4 OZ, ktorá je s poukazom na § 53 ods. 5 citovaného zákona neplatnou. Tento výklad obsahu spotrebiteľskej zmluvy je v súlade s § 54 ods. 2 OZ, keďže je priaznivejší pre spotrebiteľa, najmä, keď podľa § 54 ods. 1 citovaného zákona si spotrebiteľ nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie. S poukazom na všetky uvedené dôvody a ich vzájomné súvislosti spoločnosti Pohotovosť, s. r. o. nevzniklo právo na vyplnenie blankozmenky vystavenej žalovaným dňa 16. 12. 2009 v súvislosti so zmluvou č. 400700211. Pokiaľ spoločnosť Pohotovosť, s. r. o. napriek tomu vyplnila uvedenú blankozmenku dopísaním zmenkovej sumy a dopísaním dátumu začiatku úročenia zmenkovej sumy, táto blankozmenka sa vôbec nestala zmenkou. Preto spoločnosť Pohotovosť, s. r. o. nemala ani práva a ani povinnosti zo zmenky, a preto ich ani nemohla indosamentom previesť na žalobcu. Pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Podľa článku 16 nariadenia trovy konania znáša strana, ktorá nemala v konaní úspech. Súd alebo tribunál však neprisúdi úspešnej strane trovy konania, ktoré sú neúčelné alebo ktoré sú neprimerané voči pohľadávke. Súd o náhrade trov konania rozhodol s poukazom na § 262 ods. 1 CSP podľa § 255 ods. 1, 2 CSP tak, že v konaní procesne úspešnému žalovanému náhradu trov konania, na ktorú má právo, nepriznal, keď zo spisu nevyplýva, že by mu nejaké trovy konania vznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca, odôvodniac ho tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd uvádza, že vo veci vykonal dokazovanie s úverovou zmluvou, exekučným spisom a ďalším listinnými dôkazmi. Žalobca a ani žalovaný však takéto dokazovanie nenavrhli. Podľa § 120 OSP dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednacou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených stranami a vykonáva len tie dôkazy, ktoré strany navrhli. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zák. č. 191/1950 Sb. dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme obsahu zmenky zo strany žalovaného neboli námietky, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. Ustanovenie § 120 ods. 1 OSP síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie veci a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť. Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania. V danej veci preto súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán nevyplývala potreba vykonať ďalšie navrhnuté dôkazy. Súd svoj postup nezdôvodnil. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Žalovaný mohol v zmysle čl. 5 ods. 3 a ods. 6 nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak však tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej nariadením. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľával, uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojím konaním ju prakticky uznal. Súd iniciatívne rozširoval okruh dotazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou Pohotovosť, s. r. o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou, a že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Tieto nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jednej zo strán. Súd tieto nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Takéto skutočnosti nemožno považovať za nesporné. Žalovaný, ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nikdy nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Ak súd svoje rozhodnutie založil na

týchto nesporných skutočnostiach, toto rozhodnutie je postihnuté vadou, ktorá má za následok jeho nesprávnosť. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov práva Európskej únie. Žalobca je majiteľom zmenky na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvoinštančný súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zák. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah. Súd však vec posudzoval, akoby išlo o bežný zmluvný záväzok, čo je neprípustné. Žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008. Z uvedeného vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu aj iniciatívu na seba prevzal súd a suploval aktivitu žalovaného. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ustanovenia § 5 ods. 1 OSP, súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 22. 08. 2002 sp. zn. 25Cdo 1839/2000. Vzhľadom na úplnú samostatnosť, oddelenosť, nezávislosť zmenkového záväzku, nie je možné hovoriť o tom, že zmenka je zmenkou podľa Zákona spotrebných úveroch a že tomuto zákonu odporuje. Zmenka uplatnená v tomto konaní má všetky zákonom predpísané náležitosti, a teda ide o platnú zmenku. Uplatnený nárok žalobcu je tak v celom rozsahu dôvodný. Súd poukázal na ustanovenie § 79 ods. 3 zák. č. 99/1963 Zb. Logickým dôsledkom je potom neexistencia premietanej povinnosti pri žalobcu. Konaním, ktoré vedie súd v záujme ochrany práv žalobcu, je konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu upravené nariadenie Európskeho parlamentu a rady č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Európske konanie obsahuje špeciálne procesné ustanovenia regulujúce priebeh konania a v rámci neho začatie Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Ustanovenie § 79 ods. 3 OSP je systematicky zaradené do časti vnútroštátneho procesného práva upravujúce priebeh konania a v rámci neho začatie občianskeho súdneho konania. Nariadenie je prameňom úniového práva. Prednosť úniového práva pred právom vnútroštátnym je jednou zo základných zásad právneho poriadku EÚ. Ustanovenie § 79 ods. 3 OSP nie je možné aplikovať retroaktívny výklad konštruovaný súdom prvej inštancie, ktorý je založený na tom, že predmetná povinnosť predložiť zmluvu sa vzťahuje aj na konaní začaté pred účinnosťou novely č. 438/2015 Z. z. s účinnosťou od 23. 12. 2015. Žalobca poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky, preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky, a nie z pohľadávky. Žalobca na záver uviedol, že samotný Zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z. z. pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň je blanko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie v čase vystavenia, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Z uvedeného preto vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. V ďalšom poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu 1. inštancie zmenil tak, že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku a vo výroku o trovách konania je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalobca sa podanou žalobou domáhal od žalovaného zaplata sumy 1.200,13 eura, zo zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zo sumy 1.200,13 eura od 04. 06. 2010 do zaplata, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy zo sumy 1.200,13 eura od 06. 09. 2010 do zaplata a zmenkovej odmeny vo výške 1,3 % zmenkovej sumy, teda 4 eur a náhrady trov konania. Podaním zo dňa 21. 12. 2015 vzal žalobca žalobu v časti zaplata zmenkového úroku 0,19% denne späť. Napadnutým rozsudkom súd konanie v časti o zaplata 0,19% úroku denne zastavil, žalobu zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania.

5. Podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákona aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty. Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

9. Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu a z dôvodov, uvedených žalobcom v odvolaní dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav veci a vec správne právne posúdil, pričom v odôvodnení rozhodnutia dal odpovede a riadne odôvodnil všetky pre posúdenie veci podstatné skutočnosti a to i tie, ktoré žalobca uvádzal v odvolaní, preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil, a keďže s odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 387 ods. 2 CSP odkazuje. Na potvrdenie správnosti záverov súdu prvej inštancie a k námietkam uvedeným v odvolaní žalobcu odvolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je dostatočne odôvodnené a preskúmateľné, preto námietka žalobcu ohľadne nedostatočného odôvodnenia je nedôvodná.

10. Žalobca sa v odvolaní zameral predovšetkým na zdôraznenie platnosti príslušnej zmenky a jeho námietky boli prejavom snahy o nepripustenie akéhokoľvek súdneho prieskumu okolností vzniku zmenky a vykonania dokazovania v tomto smere. Odvolací súd sa s argumentáciou žalobcu, spochybňujúcou postup súdu pri vykonávaní dôkazov nestotožnil. Predmetom konania je nárok vyplývajúci zo zmenky indosovanej na žalobcu sídliaaceho v Českej republike, ktorý si svoje právo vyplývajúce zo zmenky uplatňuje pred súdom Slovenskej republiky v rámci európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu upraveného nariadením. Článok 4 nariadenia upravuje zjednodušený a v zásade písomný spôsob vedenia konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu s cieľom zjednodušenia prístupu k spravodlivosti. Odvolací súd však dospel k záveru, že cieľom nariadenia nie je obmedziť súdy pri zadovážení si dôkazov potrebných pre rozhodnutie vo veci, ale umožniť im využívanie technických a iných prostriedkov v záujme toho, aby dokazovanie prebehlo čo najjednoduchším a najmenej zaťažujúcim spôsobom. Znenie článku 4 nariadenia nemožno preto vykladať tak, že by na základe neho nemal súd k dispozícii iné dôkazné prostriedky než príslušné tlačivá a nemal by ani možnosť oboznámiť sa s inými písomnými dôkazmi. Z čl. 8 a 9 tohto nariadenia jednoznačne vyplýva, že aj v konaniach s malou hodnotou sporu je zachovaná možnosť sudcu vykonávať potrebné dokazovanie a nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné. Zjednodušená forma konania podľa nariadenia je preto plne zlučiteľná s judikatúrou Súdného dvora, ktorá prikazuje sudcom ex offio prihliadať na nekalosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu sa riadi, ak nie je ustanovené inak, procesným právom členského štátu, v ktorom sa konanie vedie, čo priamo vyplýva z čl. 19 nariadenia.

11. V danom prípade predložená zmenka má svoj základ v dohode o vyplňovacom práve zmenky obsiahnutej vo všeobecných úverových podmienkach právneho predchodcu žalobcu spojených so spotrebiteľskou úverovou zmluvou. S ohľadom na výnimočnosť spotrebiteľského vzťahu a potreby súdnej ochrany spotrebiteľa súd prvej inštancie správne skúmal charakter tohto vzťahu. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru v čase uzatvorenia zmluvy o úvere bola obsiahnutá v Zákone o spotrebiteľských úveroch. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere v danej veci bol preukázaný bez akýchkoľvek pochybností. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je, že sú väčšinou pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom žalobcu túto charakteristiku spĺňa, pričom súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné úverové podmienky, ktoré žalovaný nemohol ovplyvniť, lebo boli vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov. Dodávateľ mal v predmete svojej činnosti poskytovať úverov a v priebehu konania nebolo preukázané, že úver bol poskytnutý žalovanému na výkon zamestnania. V prípade pochybnosti účelu poskytnutia spotrebiteľského úveru, a teda dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy má dodávateľ, resp. jeho právny nástupca. Dôkaznú povinnosť si žalobca v danej veci nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným rovnaký vplyv, ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol. Odvolací súd sa nestotožnil ani s názorom žalobcu, podľa ktorého bolo potrebné pri rozhodovaní o uplatnenom nároku vychádzať výlučne z predloženej zmenky, predstavujúcej samostatný abstraktný záväzok neakcesorickej povahy. Smernica Rady č. 87/102/EHS z 22. 12. 1986 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré sa týkajú spotrebiteľského úveru síce používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách nezakazuje, ale podľa čl. 10 tejto smernice jednoznačne členské štáty môžu povoliť používanie zmieniek v spotrebiteľských zmluvách iba vtedy, ak zároveň zabezpečia vhodnú ochranu spotrebiteľa. Hlavným rizikovým prvkom potom v danej veci je z pohľadu ochrany spotrebiteľa abstraktný charakter zmenky, ktorý inak nepripúšťa, aby súd pri uplatňovaní práva zo zmenky prihliadal na kauzu pôvodného právneho vzťahu, t.j. aby hodnotil pôvodnú zmluvu o spotrebiteľskom úvere a skúmal, či táto obsahuje nekalé zmluvné podmienky. Rešpektovanie výlučne abstraktného charakteru zmenky je, vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ, neprijateľné. Súdny dvor EÚ už totiž vyslovil všeobecnú zásadu, v zmysle ktorej špecifiká súdneho konania, ktoré prebieha v rámci vnútroštátneho práva medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom, nemôžu predstavovať skutočnosť spôsobilú ovplyvniť právnu ochranu, ktorá podľa ustanovení Smernice Rady č. 93/13/EHS musí byť poskytnutá spotrebiteľovi, čo potvrdzuje aj čl. 14 Smernice Rady č. 87/102/EHS. Ak by pri vymáhaní dlžnej sumy z indosovanej zmenky vnútroštátny súd vôbec nemal možnosť hodnotiť obsah spotrebiteľskej zmluvy a rozhodnúť o nekalosti niektorých zmluvných podmienok, išlo by o podstatné zníženie právnej ochrany prináležiackej spotrebiteľovi a o porušenie zásady efektivity. V takomto právnom režime je nemožné alebo minimálne neprimerane ťažké, aby sa spotrebiteľ domohol ochrany svojich práv, ak by v konaní o vymáhaní pohľadávky nebolo možné skúmať nekalosť zmluvných podmienok. Napriek abstraktnému charakteru zmenky už ustanovením § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzatvárania zmluvy o úvere bolo v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby zakázané splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smel podľa zákona prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciú zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmel prijať a bol povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platilo aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. V tomto prípade právny predchodca žalobcu zákonný limit zmenkovej sumy nerešpektoval a zmenku napriek výslovnému zákazu prijal a následne ju previedol na žalobcu. Zmenka bola teda vystavená v rozpore s vnútroštátnym právnym poriadkom a aj v rozpore s právom Európskej únie. Vystavením zmenky v rozsahu nad zákonom povolený limit, vzhľadom na povahu tohto cenného papiera bolo zhoršené postavenie žalovaného. Dojednanie o zmenke, ktoré nezohľadňuje právne predpisy na ochranu spotrebiteľa, odporuje ustanoveniu § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, a preto na podklade takéhoto dojednania zmenka nemohla byť platne vystavená a ani platne indosovaná. Na takomto závere nič nemení ani skutočnosť, že vnútroštátna právna úprava platná do 31. 12. 2010 umožňovala používať zmenky aj v spotrebiteľskom vzťahu, pretože keďže zmenkové právo ako také v súdnom konaní znevýhodňuje žalovaného ako zmenkového dlžníka, a keďže podľa článku 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky právo EÚ má prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky, vnútroštátna

právna úprava, ktorá umožnila za istých okolností do 31. 12. 2010 zmenky používať aj v spotrebiteľských vzťahoch, je nepoužiteľná. Nedôvodné je tiež namietanie aplikácie ustanovenia § 79 ods. 3 v spojení s § 372y ods. 1 OSP účinnými od 23. 12. 2015, pretože články č. 4 a 5 Nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 861/2007 z 11. júla 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu ich aplikáciu na danú vec nevylučujú. Z uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že z takejto zmenky nemohol vzniknúť platný zmenkový záväzok, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnému žalovanému síce vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, avšak keďže mu žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, odvolací súd rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva. Odvolací súd síce v zmysle ustanovenia § 262 ods. 1 CSP mal rozhodovať len o nároku na náhradu trov konania, ale keďže v takom prípade by o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia musel rozhodovať podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie, aj keď už v čase rozhodovania odvolacieho súdu bolo zrejmé, že žalovanému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, preto v záujme, aby bola vec čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá v zmysle čl. 17 CSP rozhodol, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).